

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Uwierz w outplacement!

Jeżeli na poniższe pytania odpowiesz twierdząco, przeczytaj poniższy artykuł i dowiedz się, jak możesz pomóc sobie i swoim pracownikom.

1. *Prowadzisz własną firmę lub jesteś w kadrze zarządczej przedsiębiorstwa?*
2. *Twoja firma przechodzi lub będzie przechodzić procesy modernizacyjne, adaptacyjne lub restrukturyzacyjne?*
3. *Los Twoich zwalnianych pracowników jest Ci nieobojętny?*
4. *Zależy Ci na dobrym wizerunku firmy?*

Sytuacja zwolnień grupowych czy indywidualnych z dużym prawdopodobieństwem dotyczy lub będzie dotyczyć, znacznej części organizacji, dlatego warto zaznajomić się tematyką outplacementu, niezwykle ważną dla większości przedsiębiorstw, jak i zapoznać się z możliwościami, jakie daje projekt „*Wsparcie dla pracodawców i pracowników pomorskich firm przechodzących procesy adaptacyjne i modernizacyjne*”, nazywany też skrótowo **NA POMOC PRACY**.

Czy wiesz czym jest outplacement?

W literaturze fachowej możemy spotkać się z kilkoma definicjami outplacementu. Po przeanalizowaniu wielu definicji pochodzących od różnych autorów, można stwierdzić, że poniższe wyjaśnienie tego terminu najbardziej oddaje istotę sprawy.

Outplacement to działania niwelujące negatywne skutki zwolnień pracowników do których zaliczamy:

- świadczenie różnorodnej pomocy zwalnianym pracownikom w odnalezieniu się na rynku pracy;
- przygotowanie do aktywnego poszukiwania pracy;

- profesjonalną usługę świadczoną przez firmę zewnętrzną lub specjalistów działu personalnego w zakresie przeprowadzenia procesu zwolnień monitorowanych;
- zapobieganie i ograniczanie niezdrowej konkurencji i konfliktów wśród zagrożonych zwolnieniem pracowników;
- zmniejszenie poczucia zagrożenia, frustracji, niepowodzenia wśród zwalnianych;
- udzielanie pomocy zwalnianym pracownikom m.in. w zakresie: kompetentnych analiz rynku pracy, ocen rozwoju poszczególnych branż, koniunktury gospodarczej kraju (regionu, powiatu), zapotrzebowania na określonych specjalistów w obecnym i przyszłym czasie.¹

W odniesieniu do realiów i warunków polskich, termin ten jest trudno przedstawić za pomocą naszego ojczystego języka. Specjaliści z dziedziny outplacementu co jakiś czas próbują przetłumaczyć ten termin w celu lepszego zrozumienia go przez społeczeństwo. Wszelkiego rodzaju określenia, które pojawiły się do tej pory nie oddają w pełni znaczenia tego słowa. Takie sformułowania jak: „zwalnianie w białych rękawiczkach”, „wypowiedzenia ze znieczuleniem” lub „miękkie lądowanie” mogą budzić różnego rodzaju odczucia czy emocje uzależnione od wrażliwości czy poglądów indywidualnego człowieka. Został nawet ogłoszony konkurs na określenie polskiego odpowiednika outplacementu. Termin, który najbardziej przypadł do gustu oceniającym to „zwolnienie monitorowane”. Czy to określenie jest adekwatne do omawianego zagadnienia, oceńcie Państwo sami po przeczytaniu dalszej części artykułu.

Co jest najbardziej potrzebne Tobie i Twoim pracownikom?

Programy outplacementowe muszą zawierać od kilku do kilkunastu zróżnicowanych działań, aby każdy człowiek objęty wsparciem mógł otrzymać zindywidualizowaną pomoc, adekwatną do jego aktualnej sytuacji zawodowej, jak i życiowej.

Projekt „Na pomoc pracy” również zawiera kilka różnorodnych działań, których zadaniem jest wspomóc uczestnika w jego dalszym rozwoju.

Poradnictwo zawodowe: indywidualne i grupowe:

Celem poradnictwa jest to, aby osoba poszukująca pracy osiągnęła większe zrozumienie siebie w odniesieniu do środowiska pracy oraz dokonała realistycznego wyboru w zakresie zmiany obecnego zatrudnienia lub podjęcia odpowiednich działań zmierzających do dostosowania się do warunków dynamicznie zmieniającego się rynku pracy. Aby ten cel

---

¹ L. Konarski (w:) J. Borkowski, M. Dyrda, L. Konarski, B. Rokicki, Człowiek w organizacji. **Podręczny słownik psychologii, zarządzania i dziedzin pokrewnych**, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2001, s.90.

mógł być zrealizowany, osoba ta musi mieć wsparcie specjalistyczne w postaci doradztwa zawodowego, prowadzącego go i wspomagającego jego przemianę w odpowiednim kierunku.

Projekt zakłada indywidualne wsparcie doradcze dla każdego uczestnika, którego efektem będzie wypracowanie Indywidualnego Planu Działania. Założenia Indywidualnego Planu Działania będą stanowić punkt wyjścia do kierowania uczestnika na kolejne formy wsparcia. Szczególnie istotne na tym etapie aktywizacji uczestnika projektu będzie diagnozowanie i ukierunkowanie osób zainteresowanych uzyskaniem dotacji i wsparcia finansowego oraz specjalistycznego w postaci szkoleń i doradztwa (coachingu) biznesowego, tak aby w maksymalnym stopniu zdiagnozować grupę osób, które posiadają największy potencjał do prowadzenia działalności gospodarczej.

Obserwacje osób zajmujących się szeroko pojętymi zasobami ludzkimi oraz psychologów wskazują, że nie każdy człowiek lubi pracować nad swoją przemianą sam, lecz najlepsze efekty osiąga poprzez przebywanie w grupie osób, które mają taki sam lub podobny cel. Dla takich osób zaplanowano w projekcie poradnictwo grupowe w postaci warsztatów szkoleniowych, m.in. w następującym zakresie:

- radzenie sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych, asertywność;
- trening umiejętności komunikowania się i negocjowania;
- autoprezentacja i wywieranie wpływu na innych;
- trening umiejętności poszukiwania zatrudnienia.

Pośrednictwo pracy:

Niezwykle istotne dla osoby, która straciła pracę lub jest w okresie wypowiedzenia stosunku pracy, jest znalezienie nowego zatrudnienia. Jest to cel nadrzędny jednostki, ponieważ utrata środków finansowych nawet w bardzo krótkim czasie zaburza w sposób istotny poczucie bezpieczeństwa, które jest podstawową potrzebą każdego człowieka. Ponadto pracodawca, który jest zmuszony z przyczyn ekonomicznych dokonać zwolnienia pracownika, odczuwa pewną ulgę, dowiadując się, że pracownik ten ma już nowe miejsce pracy. Wbrew obiegowym opiniom, pracodawca to nie „przedmiot do robienia pieniędzy” ale człowiek z uczuciami i wrażliwością społeczną.

W projekcie pośrednictwo pracy będzie świadczone m.in. w takim zakresie:

- udzielanie pomocy osobom poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniej pracy;
- poszukiwanie ofert pracy w celu prowadzenia banku ofert;
- informowanie poszukujących pracy o aktualnej sytuacji na lokalnym rynku pracy;
- inicjowanie i organizowanie kontaktów osób poszukujących pracy z pracodawcami

Kursy i szkolenia zawodowe:

Zwolnienia z pracy dotyczą nie tylko osób, które mają długi staż w danym zakładzie pracy, ale także takich, którzy pracowali w firmie kilka miesięcy. Zarówno jedni, jak i drudzy potrzebują podniesienia swoich kwalifikacji zawodowych. Ci pierwsi muszą zweryfikować swoje dotychczas zdobyte umiejętności i zastanowić się, czy wystarczą one do odnalezienia się w nowej sytuacji na rynku pracy, który przez kilka lat poprzedzających zwolnienie zapewne uległ dynamicznym przemianom. Natomiast osoby z niewielkim doświadczeniem zawodowym powinny jak najbardziej rozszerzyć swój zakres umiejętności o praktyczne szkolenia dające konkretne kwalifikacje zawodowe aby być bardziej atrakcyjnym, potencjalnym pracownikiem na rynku. Gospodarka światowa w obecnych czasach nie pozwala żadnemu człowiekowi zatrzymać się na pewnym poziomie wiedzy i umiejętności. Dlatego każdy z nas powinien podążać za ogólnymi trendami i uczyć się przez całe życie.

Uczestnicy projektu, u których zostanie zdiagnozowana luka kompetencji będą mogli liczyć na wszelakiego rodzaju szkolenia zawodowe, językowe lub ogólne. Szkolenia są i będą indywidualnie dobierane dla danej osoby. Większość szkoleń zawodowych będzie się kończyła konkretnymi uprawnieniami, a niekiedy zdobyciem całkowicie nowego zawodu. Uczestnik, który skorzysta z prezentowanych szkoleń będzie miał większe możliwości podjęcia zatrudnienia, a przede wszystkim będzie mógł szukać nowej pracy na całkowicie nowych obszarach rynku pracy.

Poradnictwo psychologiczne:

Otrzymanie wypowiedzenia z pracy jest bardzo stresującym wydarzeniem w życiu każdego człowieka. Takie negatywne przeżycia pogarszają kondycję psychiczną jednostki społecznej i mogą wpłynąć na pozostałe strefy życia np. relacje z rodziną czy stan zdrowia.

W ramach oferowanej w projekcie pomocy psychologicznej będzie można otrzymać indywidualne wsparcie w rozwiązaniu problemów emocjonalnych związanych z trudną sytuacją zawodową oraz koniecznością zaadaptowania się do zmian.

Wsparcie rozpoczęcia działalności gospodarczej:

Ludzie po zwolnieniu z pracy nie z własnej woli (czyli z przyczyn leżących po stronie pracodawcy) często dochodzą do wniosku, że chociaż tak bardzo poświęcali się dla dobra firmy, spotkała ich krzywda. W związku z tym postanawiają już nie dać się „wykorzystywać” przez innych pracodawców, nie chcą być „pracownikami najemnymi” i postanawiają rozpocząć prowadzenie działalności na własną rękę. Taka negatywna motywacja jest

zazwyczaj niewystarczająca, aby założyć i z powodzeniem prowadzić działalność gospodarczą. Oprócz odpowiednich predyspozycji do prowadzenia indywidualnej działalności gospodarczej potrzebna jest bardzo ogromna wiedza, i to z różnych dziedzin. Rozeznanie się w gąszczu przepisów prawnych i podatkowych nawet dla osób z bardzo ciekawymi pomysłami biznesowymi okazuje się często „piętą achillesową”.

Uczestnicy projektu, którzy po sporządzeniu swojego Indywidualnego Planu Działania dojdą do wniosku, że chcą być „szefem dla siebie samego” będą mogli skorzystać z kompleksowego wsparcia związanego z założeniem oraz i prowadzeniem działalności gospodarczej. Pomoc ta będzie miała zarówno charakter merytoryczny, jak i finansowy.

Pierwszym etapem, w którym obowiązkowo uczestniczyć musi każdy potencjalny, przyszły przedsiębiorca, jest szkolenie z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej (w wymiarze 80 godzin), pokazujące uczestnikom, z czym będą musieli się zmierzyć w niedalekiej przyszłości. Po ugruntowaniu wiedzy uczestnik będzie zobligowany do złożenia biznes planu, prezentującego planowany pomysł, aby mógł otrzymać wsparcie finansowe w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej (do 40 tys. PLN) i wsparcia pomostowego przez pierwsze 6 miesięcy prowadzenia działalności (do ok. 1 tys. PLN miesięcznie). Przy sporządzaniu biznes planu uczestnik będzie miał możliwość skorzystania z doradztwa indywidualnego, a w trakcie prowadzenia działalności z indywidualnego coachingu biznesowego. Dotacje w ramach projektu będą przyznawane na zasadzie konkursu.

Pracodawco! Zostałeś zapoznany z działaniami, które możesz zaproponować swoim obecnym lub niedawno zwolnionym pracownikom. A co może zyskać Twoja firma stosując outplacement? Odpowiedź znajdziesz poniżej.

Czy warto wprowadzić outplacement w firmie?

Programy outplacementowe zaczęły funkcjonować w Europie już w latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku. Pierwszą europejską firmą, która wprowadziła ten rodzaj pomocy dla zwalnianych pracowników była firma Wessex Helicopter w Wielkiej Brytanii. Przeprowadzony proces okazał się dużym sukcesem i znaczna część zwolnionych pracowników posiadających głównie kwalifikacje techniczne o specyficznym charakterze odnalazła się na rynku pracy bez większych problemów. Sytuacja ta bardzo korzystnie wpłynęła na poprawę wizerunku firmy. Ten dość spektakularny sukces firmy Wessex Helicopter, jak na ówczesne czasy kontrowersyjny, wzbudził zainteresowanie innych firm, głównie we Francji, Niemczech i Holandii.

Korzyści, zarówno te policzalne, jak i niemierzalne, znacznie przewyższają poniesione nakłady na programy outplacementowe. Do najważniejszych korzyści należą następujące:

- Postrzeganie firmy jako przedsiębiorstwa z wysoką kulturą organizacyjną. W pewnym okresie czasu po przeprowadzeniu procesu modernizacyjnego czy restrukturyzacyjnego może nastąpić duża ekspansja firmy. Wówczas takie przedsiębiorstwo znajdzie się w odwrotnej sytuacji, niż poprzednio, i będzie chciało pozyskać dobrych specjalistów. A na opinię dobrego pracodawcy, który jest w stanie zarówno zadbać o odchodzących pracowników, jak i przyciągnąć nowych, często wysokiej klasy ekspertów, trzeba pracować przez długi czas.
- Zmniejszenie poziomu stresu i sytuacji niekomfortowych wśród personelu, który pozostał w organizacji. Dla pracowników, którzy nadal pracują w firmie, przebieg procesu zwolnień nie jest bez znaczenia. Zjawisko to bardzo głęboko odbija się na ich motywacji do pracy i zaangażowaniu w organizację. Poczucie, że zwalniani koledzy/koleżanki nie są pozostawieni sami sobie, bardzo pozytywnie wpływa na załogę firmy.
- Kształtowanie pozytywnego wizerunku firmy wśród kontrahentów. Najlepsze i najbardziej obiektywne świadectwo o danym przedsiębiorstwie mogą wystawić kontrahenci. Firmy współpracujące dokonują często bardzo wnikliwych analiz. Zapewne zauważą, w jaki sposób organizacja traktuje swoich pracowników. Firma dla których kapitał ludzki jest najcenniejszym zasobem, budzi zaufanie jako uczciwy i rzetelny partner w biznesie. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że właśnie z takim partnerem kontrahenci będą chcieli podtrzymywać współpracę. Ludzie w organizacji są wizytówką firmy.

Fiszka projektu:

1. Realizatorzy projektu:

- Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego – lider projektu;
- Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza (RIGP) – partner projektu;
- Stowarzyszenie „Wolna Przedsiębiorczość” Oddział Terenowy w Gdańsku (SWP) – partner projektu

2. Okres realizacji projektu:

15.07.2010 – 31.03.2012

3. Działania projektu:

- poradnictwo zawodowe
- pośrednictwo pracy
- kursy i szkolenia zawodowe
- dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej

Wszystkie powyższe rodzaje pomocy są bezpłatne. Projekt uzyskał dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

JEŻELI JESTEŚCIE PAŃSTWO ZAINTERESOWANI SZCZEGÓLAMI PROJEKTU, I ZASTANAWIACIE SIĘ, JAK MOGLIBYŚMY POMÓC PAŃSTWA FIRMIE I PRZEDE WSZYSTKIM PAŃSTWA PRACOWNIKOM, ZAPRASZAMY DO KONTAKTU:

- **RIGP, Stacjonarne Centrum Wsparcia**

Ul. Wały Piastowskie 1 (Zieleniak), Piętro 13, pokój 1316

80-855 Gdańsk

Tel./fax (58) 307 45 38; e-mail: napomocpracy@rigp.pl

Godziny urzędowania: poniedziałek - piątek od 8:00 do 18:00

- **Mobilne Centrum Wsparcia w Ustce**

Ul. Kościuszki 19

76-270 Ustka

Tel. 59 815 23 39; e-mail: mcw-ustka@rigp.pl

Godziny urzędowania: poniedziałek - piątek od 10:00 do 17:00

Opracowanie:

Elżbieta Józefowicz

Stowarzyszenie „Wolna Przedsiębiorczość”

Oddział Terenowy w Gdańsku